

Wie was toch...

Jacob van Geelkercken

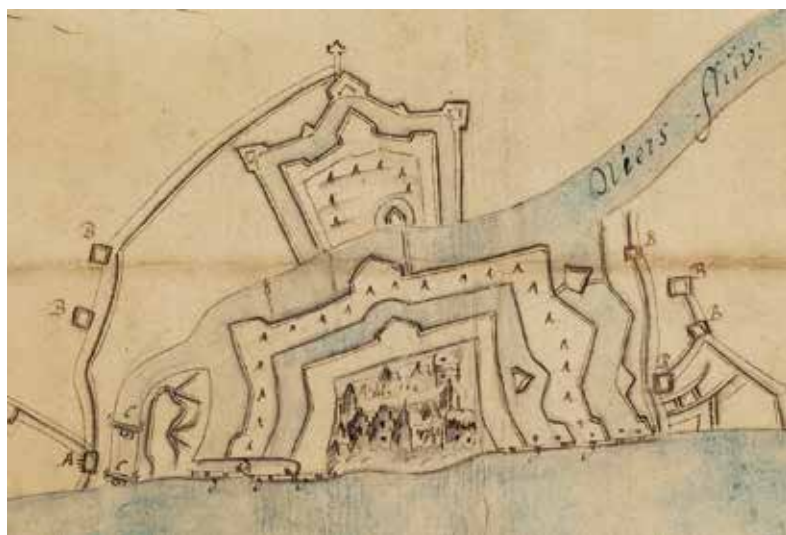
Jacob van Geelkercken kan zich niet concentreren op de kaart die hij aan het tekenen is en staart uit het raam van zijn kamer in Utrecht. Vandaag, 29 maart 1643, gaat zijn vader, de beroemde kaartenmaker Nicolaas, namens hem naar het hof in Arnhem. Hij moet bewijzen dat Jacob zich vanaf 1640 serieus heeft beziggehouden met de studie geometrie. Ene weduwe Le Beque meent aanspraak te kunnen maken op de inkomsten van de vicarie die aan zijn inschrijving bij de Latijnse school in Arnhem waren verbonden. En dat is niet geheel onterecht. Want hij had zich in het voorjaar van 1640 uitgeschreven bij de school toen hij op studiereis ging. Maar dat is toch logisch wanneer je gedurende langere tijd de lessen niet bijwoont? Aan dat geld van de vicarie had hij toen niet gedacht. Hij studeerde immers nog steeds; de kaarten die hij tijdens zijn reizen had gemaakt, zijn het bewijs.

De aanklacht van de weduwe is bovendien op enkele punten onredelijk. Hij had zich helemaal niet laten gebruiken als page door de heer van Doorwert! Die gezamenlijke reis

naar Engeland was een serieuze studiereis geweest, waarbij hij veel had geleerd over geometrie. En de beschuldiging dat hij in die jaren had geveinsd te studeren om het geld te behouden is ook nergens op gebaseerd. In 1641 had hij nota bene het beleg van Gennep meegemaakt om er een kaart van te maken.

Het enige terechte verwijt is dat hij regelmatig hand- en spandiensten verleent bij bevriende apothekers. En ja, ook wel eens terwijl hij eigenlijk zou moeten studeren. Het bloed kruipt waar het niet gaan kan en Jacob is eigenlijk helemaal niet van plan om kaartenmaker te worden. Hij weet dat zijn vader en broer teleurgesteld zullen zijn, maar zijn hart gaat uit naar het apothekersvak. Nu ja, het ergste wat er vandaag kan gebeuren, is dat zijn vader het ontvangen geld moet terugbetalen. Hij kan het vast wel missen. Jacobs blik valt op een man die op straat loopt. Een nerveuze hand schiet naar het gezicht en krabt aan een nare uitslag. Jacob glimlacht; een beetje ereprijswater met vitriool zou wonderen doen...

(Mirjam van Velzen-Barendsen)

Fragment van de kaart die Jacobus van Geelkercken (1623 Leiden – 1677 Zutphen) maakt tijdens het beleg van Gennep. Het vormt bewijsmateriaal in het proces. Naderhand werkt hij jarenlang als apotheker in Zutphen en krijgt hij een graf in de Broederkerk. (Gelders Archief, 0124-5203)